

До всички директори на училища и учители в Република България
До всички национални и регионални медии в Република България
До МОН и всички РУО в Република България
До Прокуратура на Република България

Уважаеми граждани и колеги,

Поздравяваме Ви с новата 2017 г. и Ви желаем здраве и нови творчески и лични успехи!

Инициативен комитет от издатели, автори и преподаватели поставя началото на активна инициатива:

„За чистота на българското образование“,

към която ще поканим да се присъединят МОН, всички издатели и автори на учебници, Асоциация „Българска книга“, всички национални медии, българската прокуратура, българския съд, българската полиция и всички колеги, работещи в образованието, както и всички желаещи ученици и граждани.

Целта е да извадим на светло и прекратим окончателно всички вредни, незаконни и корупционни практики, свързани с образователната ни система. Обявяваме национален e-mail адрес bgedu@abv.bg и фейсбук страница „За чистота на българското образование“, на които всички ученици, родители, учители, директори, служители в РУО, служители в МОН, автори на учебници, издатели на учебници, участници в обществени поръчки в областта на образованието и граждани могат да ни пишат за вредни, незаконни и корупционни практики, свързани с тяхната специфична дейност. Всеки сигнал трябва да съдържа персонални данни на подателя и изрична декларация относно желанието за пълна или частична конфиденциалност, които задължително ще бъдат спазени. Всеки сигнал ще попадне при всички компетентни органи и ще бъде настоявано и следено за довеждане на нужните проверки до конкретен справедлив край и резултат. Ще извършваме и собствени разследвания с помощ от всички желаещи граждани и институции. Обръщаме се с молба към медиите за обнародване на адреса и страницата на инициативата. Знаете, че съществуват редица пациентски организации, които работят за чистотата на здравеопазването. Нашата цел е подобна – да не превръщаме нашите деца от ученици в образователни пациенти, имащи нужда от лечение и спасение.

Започваме кампанията с цел преодоляване на следните конкретни проблеми:

В момента се провежда процедура за оценяване и одобряване на учебници и учебни комплекти. Това се извършва съгласно ЗАКОН за предучилищното и училищното образование, обн. в ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г., НАРЕДБА № 6 от 30.11.2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, обн. в ДВ, бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 14.12.2015 г., издадена от министъра на образованието и науката, и заповеди РД09-1858/16.11.2016 г. и РД09-1982/12.12.2016 г., издадени от министъра на образованието и науката. Отнася се за около 1900 училища на територията на цялата страна.

Разполагаме със следната информация (произход – повече от 3 независими източника с гарантирана конфиденциалност), която предоставяме и на всички компетентни органи:

За Н-е отрен монт, еск. РУО
за обекта на реформа за златието
на б-р директори на училища
и б-р за свързване на образование
срок: 25.01.2017 г.
ЛПЗ

1. В някои училища се нарушава правото и задължението на учителите самостоятелно и обективно да оценяват. Това става, като се провеждат своеобразни събрания, на които се обсъждат предоставените за оценяване проекти за учебници за 1. и 5. клас. Директори или учители с по-голям стаж налагат мнението си и формират оценки от името на преподаващите съответния предмет в съответния клас учители. Предварително и колективно се налагат (извършват) избори по кой учебник ще се учи.

Коментар: Тежестта на оценяването е поставена върху учителите като отделни самостоятелни единици, а не върху училищата като такива. За директора на училището, който по същество е администратор, а не експерт, не се предвижда да се намесва в самото оценяване, освен евентуално в качеството си на преподавател. Не се предвиждат консултации с по-старши учители. Не се предвиждат колективни обсъждания и уеднаквяване на решенията. Учителят трябва да извършва оценяването професионално, обективно и безпристрастно.

2. Относителна масовост е придобило явлението от директора на едно училище да се налага (заявява), че всички учебници в даден клас ще са на едно определено издателство, и това да се натрапва на учителите, които по закон са длъжни и овластени да избират поотделно и самостоятелно. Обичайно това се оправдава с доводите, че така доставката и организацията са по-лесни, а учениците са по-едностилени.

Коментар: Подобна практика противоречи изцяло на текстовете в ЗАКОН за предучилищното и училищното образование, НАРЕДБА № 6 от 30.11.2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала и заповеди РД09-1858/16.11.2016 г. и РД09-1982/12.12.2016 г., издадени от министъра на образованието и науката. Тя е индиректен индикатор за превишаване на правата с евентуална корупционна цел. Организацията и доставката на учебници и учебни комплекти е еднакво лесна и бърза, независимо от броя на издателствата – учителите получават чрез куриер в срок всички книги. Учебниците на едно и също издателство в повечето случаи не са едноствилни. Всеки учебник се прави от различни колективи, които обичайно изобщо не се познават помежду си. Някои издателски групи правят по 2 и дори по 3 различни комплекта по всички предмети. Една такава всеобхватна дейност по-скоро би довела до частично снижаване на качеството в сравнение с издателства, които са специализирани и отлично знаят какво правят.

3. Действаща от години е схемата за получаване на комисиони срещу избиране на учебниците на конкретни издателства (обичайно в пълен комплект по всички предмети). Издателствата се "отблагодаряват", като превеждат даден процент от сумата на поръчаните учебници обратно към училището под формата на спонсорство или дарение от подставени фирми или лица. Честа практика е директорите да усвояват тези суми, като купуват на името на училището различни предмети и ги употребяват за лично ползване. Това става лесно, защото, доколкото сме наясно, до определена сума те не са длъжни да се отчетат за начина на употреба на средствата.

4. Някои издателски групи официално или неофициално работят с търговски представители, които са държавни служители: в РУО, директори, учители и дори служители на МОН и като такива се намират във видим конфликт на интереси.

5. Някои издателски групи, често с активна помощ на гореспоменатите държавни служители, организират под различен вид и форма нерегламентирани частни събрания (по време на текущи конкурси) с учители, на които предстои да бъдат оценители на внесените проекти за учебници и учебни комплекти. На тези събрания с учителите се провеждат

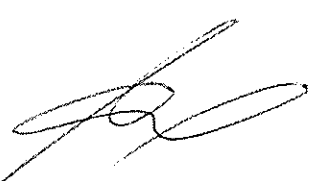
преждевременни и неодобрили от МОН "обучения" и "консултации". Намират се форми, под които учителите да получават различни "подаръци" и обещания за парични поощрения при определен избор на учебници, а понякога и предварително под формата на заплащане за "консултации".

6. Някои издателски групи, които (според регламента на текущия конкурс) трябва просто да разпространят проектите на учебник или на учебен комплект под формата на готово книжно тяло до всички училища (в които учебният предмет се изучава), доставят до всички училища по няколко броя от съответния проект, доставят безплатно и по няколко броя от бъдещи свои различни издания на тетрадки и други учебни помагала, които не са предмет на оценяване, а предстои да се продават на свободния пазар. Това е дейност, която поглъща огромни финансови средства от порядъка на милиони лева (по всички учебни предмети) и представлява груба демонстрация на безнаказаност и финансово превъзходство над по-малки издателства и отделни автори, които участват в конкурсите. На всеки е ясно, че пръскането на огромни суми за преждевременна и предварителна реклама едва ли е индикатор за качество и коректност. Това е дейност, която е и напълно незаконна по силата на чл. 30. (изм. в ДВ, бр. 9 от 2003 г., изм. в ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Забранява се всяко действие или бездействие при осъществяване на стопанска дейност, което е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда или може да увреди интересите на конкурентите в отношенията помежду им. Чл. 34.: (1) Забранява се осъществяването на неполярна конкуренция, насочена към привличане на клиенти, в резултат на което се прекратяват или се нарушават сключени договори с конкуренти и (5) Забранява се предлагането или даването на добавка към продаваната стока или услуга безвъзмездно или срещу привидна цена на друга стока или услуга... от ЗАКОН за защита на конкуренцията.

7. От някои издателски групи е наложена абсурдната практика да се подаряват значителни количества учебници и учебни помагала на учителите, които преподават по съответния предмет в даден клас. Учителите до такава степен са свикнали с тези „подаръци“, че ги очакват като нещо напълно нормално. Истината е, че подобни подаръци са противозаконни, учителите работят за държавата и единствено тя има функцията и задължението да закупи необходимите им за подготовка на преподаването книги и да им ги предостави по съответния служебен ред. А тези „подаръци“ са противозаконни неслучайно. Учебници се правят не само от богати групировки. По наредба те могат да се правят и от малки фирми и дори от самите автори – без да се минава през издателство. За да бъде осигурена нормална конкуренция, продуктите не могат да се подаряват в огромни количества, защото по-малките фирми и отделните автори просто не разполагат с такива средства. И от тях не се очаква да разполагат с такива, а да са експерти в своята област и да създават добри учебници.

гр. София
19. 01. 2017 г.

С уважение:

Пламен Г. Паскалев
от името на Инициативен комитет